

دەربارەى لىكتىگەيشتنى لايەنە كوردىيەكانى رۆژئاوا

22-06-2020

نووسەرەكان

ناوەندى لىكۆلینەوہى رووداو

كورتە : وای زیاتر لە سى مانگ گەفتوگۆ لە نىوان ئەنجومەنى نىشتىمانى كوردى لە سوريا كە سەرەتا لە نىوان (ENKS) و پارتى يەكئىتى ديموكراتى و دواتریش لە نىوان هاوپەيمانهكانيدا لە چوارچۆهه پارتەكانى يەكگرتووى نىشتىمانى كورد (PYNK) بەرپۆهچوو كە بىست و پىنج پارت لەخۆدەگریت و گەرەترىنيان پارتى يەكئىتى ديموكراتىيە، تىگەيشتنىكى سياسى هاوبەش دروستبوو.

پارتى پېشكەوتووى ديموكراتى لەدواى دەرچوونى لە ئەنجومەنەكە، سووربوو لەسەر ئەوھى كە ھىچ پېئوھنديھكى بە ئىدارەى خۆسەر و دامەزراوھكانىھوھ نىھ. لەدواجارىشدا بەشدارىكردنى پارتەكان لە دانووستاندنەكان گرىدراوھ بە ھەلۆيست وپېئوھنديان بە ھەردوولايەنى دانووستاندنكاروھ.

مەترسى ئەمريكى

لەوانەيھ گوزارشنى (مەترسى ئەمريكى) بۆ سەر رۇژئاواى كوردستان و باكوورى رۇژھەلانى سووريا شتىكى سەير بېت. رەفتارى ئىدارەى ئەمريكى لە قۇئاعى رابردوودا بەتاييھى بېيارى ترەمپ بۆ كشانندنەوھى ھىزەكانى ئەمريكا و پىدانى گلۆپى سەوز بۆ توركيا بۆئەوھى ناوچەكانى سەريكانى و گرىسپى داگىربكات، لەگەل كتيبەكەى جۆن بۆلتون راويزكارى پېشووى ئاسايشى نەتەوھى ئەمريكا كە دەريدەخات چۆن ئىدارەى ئەمريكى پشنگىرى لە توركيا كرووھ و چۆن ترەمپ رەتيكردۆتەوھ كە گوچ لە ھۆشدارىيەكانى ئەو و ئيمانۆيل ماكرۆن، ھاوپەيمانە فەرەنسىيەكەى بگريت سەبارەت بە ئامانجەكانى ئەردوغان لە سەركوتكردنى كورددا، دەريدەخەن كە لەوانەيھ مەترسى ئەمريكى راستەقىنە بېت و وھەم نەبېت. بەتاييھت كە سەرۆكى ئەمريكا لە چاوپروانى ھەلېزاردنەكانى پايزدايە و ئەگەر، بېيارى كشانندنەوھى ھىزەكانى ئەمريكا لەناوچەكە بېتھەى ھۆى ئەوھى پىنگەى لەنيوخۆدا باشتربېت لەوانەيھ ترەمپ ئەو بېيارە بدات.

ياساى قەيسەر

لە حەقەدى ئەم مانگەدا ياساى قەيسەر بۆ سەپاندنى گەمارۆكان لەسەر سووريا چووھ بوارى جيھەجىكردنەوھ. لەم چوارچۆھبەشدا بەپيى ھەندېك زانىارى دزەپىكراو، ئەمريكا داواى لە ھىزەكانى سوورياى ديموكرات وئىدارەى خۆسەر كرووھ كە نەوت نەئىرن بۆ حكومەتى سووريا. ئەگەر ئەمە راست بېت ماناى ئەوھى كە پەيوھنديھ ئابورىيەكان لەنيوان حكومەت و ئىدارەى خۆسەر ھەلدەپەسېردرين. بە دۇنيايىھوھ ئەمەش كارىگەرى دەكاتە سەر تەواوى پېئوھنديھكانى نيوان ناوچەكانى ژىردەسەلانى حكومەتى سووريا و ئەوناوچانەى لە ژىر دەسەلانى ئىدارەى خۆسەردان. واتە ئاسۆكانى ھەر گفتووگوپەكى دووانى نيوان حكومەتى سووريا و ئىدارەى خۆسەر بەرەو ئاوابوون دەچىت و وا دەكات نزيكبوونەوھى نيوان ئىدارەى خۆسەر و ئەنجومەنى نيشتىمانى كورد خىراتر بېت.

لە چوارچۆھى جوولەى ئەمريكا سەبارەت بە سووريا، لەھەولەكانى بۆ ئاشتەوايى نيوان لايەنە كوردىيەكان و دواتريش بۆ ئاشتەوايى لەنيوان كورد و ھاوپەيمانەكانى لەناوچەكەدا، بەھەمان شىئوھ ئەمريكا ھەولەكانى لەگەل ئۆپۆزسيۆنى سووريا چركردۆتەوھ و ھەولدەدات ريگە لە جيابوونەوھ لەنيوان دەستەى دانووستاندنكارى ئۆپۆزسيۆنى سوورى بگريت. دوا كۆبوونەوھى دەستەكەش لە دىدارىكى نيوان نىردەى ئەمريكا جەيمس جىفرى و بەئامادەبوونى سامر سەبھان وەزىرى دەولەتى سەودى لەگەل سەركردەكانى دەستەكەدا لە ولاتىكى ئەورووپى بېيارى لىدراوھ، بەلام لەگەل ئەوھشدا لەتپەراندى دابەشبوونى ئەم دواييەى نيوان دەستەكە سەركەوتوھ نەبووھ. لەگەل دەستپىكردنى جيھەجىكردنى ياساى قەيسەريش، ھەموو ھەولەكانى ئەمريكا لە چوارچۆھى ريكخستن و بەھىزكردنى كارتەكانىتى لە مەلەفى سووريدا بۆ ئەوھى فشار بخاتە سەر رۇيى سووريا و قەناعەت بە روسيا بكات كە بە چارەسەريكى سياسى بۆ قەيرانى سووريا ئەمريكا وھەوپەيمانەكانى رازىبكات.